

10/202

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih : 30.05.2008
Sayı : 2008/1680

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Şeker pancarı İç ve Doğu Anadolu Bölgesinin temel, Türkiye'nin önemli ve stratejik tarım ürünlerindendir. Emek ve sermaye yoğun üretimi yapılan şeker pancarının üretim maliyetlerinin yüksekliği yanında, nihai ürünü olan şekerin pazarlanması aşamasında sınırlarımızdan kaçak şeker girişi, kayıt dışı glikoz şurubu üretimi ve sağlık açısından çeşitli riskleri beraberinde getiren ve şekere ikame kullanılan kimyasal tatlandırıcı kullanımında artış gibi çeşitli sorunları bulunmaktadır. Şekerpancarı tarımı ve piyasasındaki sorunların araştırılarak, ürünün ekonomik ve sosyal olarak en verimli şekilde değerlendirilebilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1. Murat ÖZKAN - Giresun
2. Oktay VURAL - İzmir
3. Mehmet ŞANDIR - Mersin
4. Mehmet GÜNAL - Antalya
5. Yıldırım Tuğrul TÜRKEŞ - Ankara
6. Mehmet Akif PAKSOY - Kahramanmaraş
7. Ahmet Kenan TANRIKULU - İzmir
8. Abdülkadir AKCAN - Afyonkarahisar
9. Durmuşali TORLAK - İstanbul
10. Zeki ERTUGAY - Erzurum
11. Bekir AKSOY - Ankara
12. Cemaleddin USLU - Edirne
13. İzzettin YILMAZ - Hatay
14. Recep TANER - Aydın
15. Alim IŞIK - Kütahya
16. Hasan ÇALIŞ - Karaman
17. Emin Haluk AYHAN - Denizli
18. Süleyman Nevzat KORKMAZ - Isparta
19. Gürcan DAĞDAŞ - Kars
20. Şenol BAL - İzmir

GEREKÇE

Türkiye stratejik bir sektör olan şeker pancarı ve şeker üretiminde AB ile rekabet edebilecek üretim potansiyeline ve yatırıma sahiptir. Türkiye' de mevcut pancardan şeker üreten 33 fabrikanın 25 tanesi Türkşeker'e 6 tanesi Pankobirlik'e, bir tanesi Pankobirlik ve özel sektör ortaklığına, bir tanesi ise özel sektöre aittir.

Pancar şekeri üreten ülkeler arasında AB ve ABD'den sonra dünyada 3'üncü sıradaki Türkiye, pancar ve kamış şekeri üreten tüm şeker üreticisi ülkeler arasında ise 13'üncü sırada yer almaktadır. Ülkemizin içinde bulunduğu coğrafi ve stratejik konum göz önüne alındığında; doğrudan tarımsal üretimin ve işlenmiş tarımsal ürünlerin dünya pazarlarına iletilmesi ile ilgili gücümüzün önemi açıkça ortaya çıkmaktadır. **Bu nedenledir ki şeker sanayi, Türkiye için hem sektörel hem de sosyo-politik olarak son derece büyük önem taşımaktadır.**

Sektörü düzenleyen 4634 sayılı Şeker Kanununun temel amacı; **"yurtiçi talebin yurtiçi üretimle karşılanmasını sağlamaktır."** Bu amacın gerçekleştirilmesi için yurtiçi talep miktarının gerçekçi olarak tespit edilmesi, daha sonra da ihtiyacı karşılayacak miktarda üretimin, şirketlere kota tahsisatı suretiyle üretim planlamasının yapılması gerekmektedir.

Türkiye'de faaliyetlerini devam ettiren mevcut 33 adet şeker fabrikasının günlük ortalama nominal pancar işleme kapasitesi 170 bin ton olup, bu fabrikaların toplam şeker üretim kapasiteleri 3,2 milyon tondur. 2007/2008 yılında kapasite kullanım oranlarına bakıldığında, bu oran T.Ş.F.A.Ş. ne ait fabrikalarda %41 iken, kooperatif ve özel sektör fabrikalarında %52,8'dir.

Neredeyse %50 atıl kapasiteyle çalışan şeker fabrikalarındaki bu üretim azalmasının sebebi talepteki daralma olmayıp, sektörde haksız rekabet unsuru olarak faaliyetlerini sürdüren nişasta bazlı şeker üretimi yanında, kota fazlası ya da kayıt dışı nişasta bazlı şeker üretimi, sınırlarımızdan giren kaçak şeker ve ihtiyacın çok üzerinde ithalatı yapılan kimyasal tatlandırıcılardır.

Ülke şeker ihtiyacı son 25 yıllık üretim, ithalat ve ihracat verileri dikkate alınarak elde edilen net yurtiçi satış miktarları ile nüfus artışının karşılaştırılması ve geleceğe dönük yansıtma yapılması suretiyle gerçekleştirilmiştir. 2007 yılı için ülkemizin şeker tüketimi 2,4 milyon tondur. Ancak ülkemizde 2007 yılında 1,7 milyon ton şeker üretildiği dikkate alınırsa, yaklaşık 700 bin ton şekerin kayıt dışı olarak tüketildiği ifade edilebilir.

Nitekim 1990 yılında kişi başına şeker tüketimi resmi rakamlarla 34 kg olan ülkemizde bu miktar 2007 yılında 26 kg seviyelerine gerilemiştir. Her bir pazarlama yılı için toplam 2,3 milyon ton düzeyinde kota tahsis edilmesine rağmen, stoklardaki artış nedeniyle üretim sürekli gerilemiştir. Yapılan tespitlere göre ülkemize sınırlarımızdan ve deniz yolu ile 450-500 bin ton civarında kaçak şeker girişi olduğu tahmin edilmektedir.

10/207

Geleneksel beslenme alışkanlıkları değişmeyen ülkemiz insanının kendi tercihleri ile şeker tüketimlerini azalttıkları ya da değiştirdikleri düşünülmemektedir. Diğer taraftan, gıda imalat sektörünün; hangi karbonhidrat türü (pancar ya da nişasta şekeri) şekeri kullanırsa kullansın toplam talebi değiştirmeyeceği de açıktır. Ancak gıda sektöründe şeker yerine ikame kullanılan kimyasal tatlandırıcıların kullanmasının, şeker talebini azaltacağı ve satışını da olumsuz yönde etkileyeceği açıktır.

Son beş yılda kimyasal tatlandırıcı ithalatı 13 kat artmasına rağmen, ilaç üretimimizde aynı artışın olmaması, bunların toplum sağlığını riske sokacak şekilde gıda üretiminde kullanıldıklarını doğrulamaktadır.

Tüm bu sorunları ve konunun üzerine eğilince ortaya çıkabilecek şekerpancarı ve şekerle ilgili tüm başka sorunları incelemek üzere bir Araştırma komisyonu kurulmasına ihtiyaç vardır.